

הלכות שבת סימן רסו

באר הגולה 82

אלו, ויטלטלנו (יז) פחות (יח) פחות (י) מארבע אמות. ודוקא כיסו או מציאה (יט) שפאה לידו, *אכל
אם לא בא לידו לא: ח' יוש אומרים, דדוקא מי שהתשיף לו פדדף, שהיה סבור שעדין יש שהות
(כ) פיוס, אכל מי שניצא מביתו (כא) סמוך לתשכה ושכח והוציא לרשות הרבים, (כב) לא התירו לו
בשום אחד מהדברים האלו: ט' (כג) הגיע לחצר החיצונה המשתמרת, נוטל (כד) מעל החמור פלים
הנשלים, ושאינם נשלים, מתיר את התכלים והשקים נופלים. *ואם היה טעונה כלי וכוית שאסור
לטלטלם, בגון שהם כוסות של מקווי דם שאין ראויים בשבת לכלום לפי שהם (כה) מאוסים, ואם
יפלו לארץ ישברו, מניח תחתיהם פרים וקטנות. ודוקא במשאות קטנים (כו) שיכול (כו) *לשמטן

באר היטב

מד"א. עריך לישב בכל פחות מד"א, שאל"כ אפ"י שיעמד חב, ונראה דזה
אם א' נושא לבד או עריך לישב, אכל אם א' נותן לתברו בפחות מד"א א"צ
לישב שום א', דבכל א' הוי מציאה חדש, עכ"ל ט"ז. ועין בתשובת עבודת
הגרשני סימן קד המתיר שם לעני העומד בחוץ בכרמלית ובכרמלית פשוט
ידו לחוץ ונטל השני ממנה, ע"ש, א"כ לס"ז ה"ג מוציל הושטה שתחת אשה
אחרת מניה, ובמנה ישראל תורה שאין עושין זה ע"י א"י, רק לעשות
ע"י הושטה מרה"י לכרמלית. ועין יד"אב"ח סימן שמו שחולק על עבודת

משנה ברורה

אכל דוקא כשאין לו שום אחד מכל אלו הדברים: (יז) פחות
וכו'. וזה אינו מוציל אלא לענין טלטול ברשות הרבים או
בכרמלית, שהאסור הוא בשום טלטול ארבע אמות, על-כן מהני
זה, אכל מפרמלית לרשות היחיד או לרשות הרבים, וכל-שכן
מלשות הרבים לרשות היחיד, והאסור הוא בשום הוצאה מרשות
לרשות, דאסור אפילו פחצי אמה, אינו מוציל וזה"ל (ט"ז וש"א). על-
כן בענינו, כשפא סמוך לביתו שהוא רשות היחיד, (יז) יורק הכיס
כלאסור יד לביתו (יז) כדי שלא תהיה הכנסה גמורה, ואפילו אם עשה
הנחה כשפא סמוך לביתו, (יח) גם-כן התירו להכניס לביתו כלאסור
יד, משום הפסד. כתב הט"ז: לא יפה עושים אותן שנושאין תינוק
למול בפחות פחות מארבע אמות, דמכל מקום יש אסור מה
שמוציאין מרשות היחיד לרחוב שהוא פרמלית (ט"ז), אלא יוציאנו על-
ידי אינו יהודי מרשות לרשות (ט"ז) ואחר-כך יטלטלנו בפחות מארבע
אמות, ולבית הנכנסת יכניסו גם-כן על-ידי אינו יהודי. ולהמגן-
אברהם לקמן בסימן שלא סעיף קטן ה אין לעשות כן, דהא אפשר
למול בביתו: (יח) פחות מארבע אמות. ונעמד לפוש ביעתים
רגע אחד להפסיק ביעתים, ותפחת גופו בהפחת חפץ, (יט) ואף-על-
גב דאינו עומד ביעתים לצורך עצמו לניח קצת אלא כדי שלא יעביר
ארבע אמות בבת אחת, אפילו הכי מקרי עומד לפלוט. (כ) ויש
מחמירין, שצריך דוקא לישב ביעתים (כ) או להפסיק החפץ על-גבי
קרקע (כ). פחות פחות מארבע אמות יזהר צריך שיהיה על-ידי שנים משניה על-ידי אחד (כ), וכן להכלי על-מא אין צריך
לישב שום אחד ולא לעמד לפוש, דבכל אחד הוי מציאה חדש: (יט) שפאה לידו. הינו מבעוד יום (כ), וכן"ל בסעיף א: ח' (ב) פיוס.
שקצת אגס חשיב: (כא) סמוך לתשכה וכו'. הטעם: (כא) דפושע הוא. כיון דקצת הוציאה הנה סמוך לתשכה, הנה לו לחש שפא לשכח
ויטלטלנו ברשות הרבים, (כב) אכל שניצא מבעוד יום שני על-פי הדברים הנ"ל: (כב) לא התירו לו וכו'. רוצה לומר, שניצא כפי
המבאר לקמן בסעיף יב בהג"ה, דהתירו חגורו בשוק והוא נוטל ואומר לאינו יהודי לשמרו. ובספר אליה נבה הביא דעת הרשב"א החולק
על השואומרים הנה וסבירא לה דגם בנה יש לסמוך על כל הדברים הנ"ל, וכתב דיש לסמוך עליו: ט' (כג) הגיע לחצר. הקשה המגן-
אברהם, דהא כי קאי בהמה פורקא לפני הפתח, מעיל מרשות הרבים לרשות היחיד, וכמו שכתוב סעיף יא: וצריך לומר דגבי בהמה
לא התירו פל"ק. ועין בפרי"מגדים שפדחק מאד בתרוץ זה. ויש מתעבים, דהנהר לטל מהבהמה תכף בבואה לחצר בעודה מהלכת, כדי
שלא תהיה התפחה על-ידי הבהמה, (כג) או שיהיה לטל ממנה קדם שנכנסה לחצרו, ולא יצח עליה עד לאחר ששקרה בגליה לכנס לחצר,
כדי שלא תהיה העקירה על-ידיה, ואף שאחר-כך עומדת בחצר והנה הנחה, לית לן בה, דכל דבר שבחבירו פטור אכל אסור, בחמורו מתיר
לכתחלה (כד): (כד) מעל החמור. ואפילו (כד) הם יותר מטי"ו סאין שרי משום צער בעלי חיים, אכל בלאו הכי אסור לפנות מן העגלה כלל,
כמו שכתב סוף סימן שלג"ה: (כה) מאוסים. ואף-על-גב דמקצה מתחמא מאיס מפר"ה, (כה) הינו היכא דתני לכוסיי בה מנא, אכל הכא לא
תני לכוסות, שאם יפלו ישברו: (כו) שיכול וכו'. ולא נאסור (כו) מטעם בסיס לדבר האסור, כיון שלא היה צליהן בין השמשות (כ):
(כו) לשמטן. ואף-על-גב (כו) שיקדם שישפיק לשמטם כלם בנחת שלא ישברו הפלים, הרי הם מכתלים מהיכנסם באותה שעה על-ידי זה (כ),
אפילו הכי התירו תכמים לעשות כן כדי שלא יהיה הפסד על-ידי השכירה. וכתבו הרבה פוסקים, דדוקא פלים, שיש הפסד מרבה

שער הציון

(י) ב"ח ואלה דבה: (יח) מוכח מנפרא שם לפי גרסתנו, עין שם: (יט) דבר"משה וש"א: (כ) ר"י, ונביאו הט"ז: (כא) לבוש: (כב) מגן אברהם:
(כג) מהרש"א: (כד) מגן אברהם: (כה) מגן אברהם. ועין בדר"הס"ח: (כו) מהרש"א ותר"ץ:

נ דבנו ונחם חלק א
פסם יט מהרש"ם
ס שב במשנה
ע שם יד

הַלְבוֹת שֶׁפֶת סִימָן רְכוּ

ביאורים ומוספים

משום שיש בזה זילזול בכבוד השבת. ולמעשה, כתב שם (ס"ק יג) שאף שמעיקר הדין אין אנו מחמירים כשיטה זו, מ"מ כשהטלטול הוא לצורך דבר הרשות, טוב להחמיר שלא לטלטל כלל.

[משנ"ב ס"ק יט]

הִנֵּנוּ מְבַעֵד יוֹם⁽³⁰⁾.

(30) ובומנינו, שלדעת הרבה פוסקים אין לנו רשות הרבים מדאורייתא, דעת הגר"ש אויערבך (שש"כ פכ"ב הע' פא) שמסתבר להקל לדחות ברגלו מציאה שהיא מוקצה פחות מארבע אמות, ולאחר מכן ירחפוה כמה מחבריו פחות מארבע אמות, ואף כשבאה המציאה לידו לאחר שהתקדש היום, שכיון שאינו מטלטלה כדרכה אלא בשינוי, יש לסמוך על שיטת הרמב"ם (פ"כ מהל' שבת ה"ז) שהתיר לטלטלה אף ברשות הרבים גמורה.

[וביה"ל ד"ה אבל]

דבאֲפֵן זֶה לֹא נִזְרָה עַל פְּחוֹת מִד' אֲמוֹת⁽³¹⁾.

(31) ולגבי טלטול על ידי שני בני אדם המטלטלים פחות מדר' אמות לסירוגין כמה פעמים, כתב הביה"ל לקמן (סי' שמש ס"ג ד"ה וחבירו) שמשמע בדברי הפמ"ג שמותר, והעיר על דבריו, שמלשון השו"ע שם משמע שההיתר לטלטל פחות פחות מדר' אמות על ידי כמה בני אדם, אינו נהג באופן שאדם אחד יטלטל כמה פעמים פחות מדר' אמות.

[משנ"ב ס"ק נג]

דְּכָל דְּבָר שֶׁפָּתְחוּ בְּסִטְרָא אֶבֶל אֶסוּר, בְּחִמּוּרָא מִתְּרֵי לְכַתְּחִלָּה⁽³²⁾.

(32) אמנם, לגבי בהמה היוצאת עם משאוי מרשות היחיד לכרמלית, כתב לקמן (סי' שם ס"ק מג) שיש אוסרים אף על פי שאין איסור זה מן התורה, וביאר בביה"ל שם (סי"א ד"ה ופוקק) שלדעתם לא הקילו אלא בענינו, משום הפסד הכיס, אך כשאין הפסד, אין לחלק בין רשות הרבים לכרמלית.

[משנ"ב ס"ק נד]

כְּמוֹ שֶׁכָּתַב סוֹף סִימָן שְׁלֹג⁽³³⁾.

(33) שם (ס"ג) כתב הרמ"א, שחבית של יין שהובאו על גבי עגלה, אסור להורידן לארץ, אלא אם כן עושה זאת לכבוד אורחים או לצורך מצוה, שהרי הוא כמפנה את האוצר, וכתב המשנ"ב שם (ס"ק יג) שאף באופנים אלו אסור הדבר, אם נפח החביות הוא יותר מט"ו סאין.

[משנ"ב ס"ק נה]

וְאִלֵּי-עַל-גַּב דְּמִקְצָה מִתְּחַת מֵאוֹס מִתְּרֵי⁽³⁴⁾.

(34) כמבואר בשו"ע לקמן (סי' שי ס"א). ובביה"ל שם (ד"ה אף על פי) כתב, שהפמ"ג הסתפק אם לא הותר לטלטל אלא כשצריך לגופו או למקומו, או שמא הותר אף לצורך הצלתו מהפסד. ובביה"ל לקמן (סי' רעט ס"ו ד"ה נר) כתב בשם הפמ"ג, שנחלקו ראשונים בדבר.

[משנ"ב ס"ק נו]

כִּיּוֹן שֶׁלֹא הָיוּ עֲלֵיהֶן בֵּינֵי-הַשְּׁמִשׁוֹת⁽³⁵⁾.

(35) וכן כתב בביה"ל לקמן (סי' שי ס"ו ד"ה מטה), שמשמע במג"א שדבר שנעשה בסיס באמצע השבת, מותר לנער את המוקצה ממנו, וראה מה שכתבנו שם בענין זה.

[משנ"ב ס"ק נז]

הָרִי הֵם מְבַשְּׁלִים מְהִיכֵם בְּאוֹתָהּ שְׁעָה עֲלִירֵי זָה⁽³⁶⁾.

(36) ובמקום שאפשר לנער את המוקצה מן הכלי מיד לאחר שנפל לחוכו, כתב לעיל (סי' רסה ס"ק ה) שאין זה נחשב כטול כלי מהיכנו אפילו לפי שעה.

[וביה"ל ד"ה הג"ה]

הַלְשִׁיטָה הַרְשָׁבָא דְּכַתְּבָהּ דָּוָה מִתְּרֵי אֶפְסֵי לֵה פְּתִימָה⁽²²⁾.

(22) אמנם, בביה"ל לקמן (סי' שמש ס"א ד"ה מדברי סופרים) כתב בשם הרעק"א, שאף לדעת הרשב"א שאין איסור לספות לקטן איסורים דרבנן, מ"מ אין זה אלא כשהקטן עובר על האיסור לצורך עצמו, אבל לא בקטן העושה איסור לצורך גדול, שבה צריך אף למחות בו שלא יעשה כן.

[משנ"ב ס"ק יז]

אִינוּ מוֹעִיל זָה⁽²³⁾ וכו', וְזֶרֶק הַפִּים כְּלֶאָחֵר נִד לְבִיתוֹ⁽²⁴⁾ וכו', לְחֻבּוּ שֶׁהָיָה בְּרִמְלִית⁽²⁵⁾ וכו', עַל-יְדֵי אֵינִי-יְהוּדִי מְרִשָׁה לְרִשְׁוֹת⁽²⁶⁾.

(23) אמנם, לקמן (סי' שמש ס"ה ד"ה ואפילו בין) העיר על זה, שמדברי התוס' (עירובין דף, א) משמע שאיסור הוצאה מכרמלית לרשות הרבים קל יותר מאיסור לטלטל פחות פחות מדר' אמות ברשות הרבים, ואם כן אם הותר לטלטל ברשות הרבים פחות פחות מדר' אמות, כל שכן שיהיה מותר להוציא מכרמלית לרשות הרבים, ונשאר בצ"ע.

(24) היינו, כפי שביאר להלן (ס"ק לב) בשם הרוקח, שיעמוד כשגבו פונה אל החצר, ויזרקנו מכחפיו.

(25) ולהוציא את החפץ מהבית אל הרחוב [שדינו ככרמלית] על ידי שני בני אדם, כשהאחד עומד בפנים ומושיט את החפץ לחוץ, והאחר עומד בחוץ ונטלו מיד הראשון. כתב בשעה"צ לקמן (סי' שמש ס"ק יד) שלדעת האבן העזר מותר לעשות כן, כיון שהראשון אינו עושה אלא עקירה בלבד והשני אינו עושה אלא הנחה בלבד, אולם לדעת הבית מאיר, אסור הדבר אף באופן זה. (26) אמנם, לגבי הוצאת ספר תורה מרשות היחיד לכרמלית על ידי נכרי, כתב לקמן (סי' שמש ס"ק יג) בשם הט"ז שאסור, אכן, בביה"ל שם (ד"ה וליתנו) כתב שלפי הא"ר מותר לעשות כן.

[משנ"ב ס"ק יח]

שְׁצִירָהּ בְּרִקְא לִישֵׁב בִּינְתִימָם⁽²⁷⁾ אוּ לְהִנִּית הַתְּפִץ עַל-גַּבִּי קֶרֶקֶע⁽²⁸⁾ וכו', מְשִׁיחֶהָ עַל-יְדֵי אֶחָד⁽²⁹⁾.

(27) ודעה זו, כתב בשעה"צ לקמן (סי' שמש ס"ק יח) שדחוקה קצת, שהרי מעין המקור לחדש חומרא כו', אף אם היא רק מדרבנן. ולענין שהיה בין אכילת שני חצאי כוית של איסור יותר משתעור כדי אכילת פרס כדי שלא להתחייב על האכילה, כתב בשו"ע שנות חיים (סי' קמנ) שנראה שאין הדבר נחשב כהפסק בין האכילות, הואיל ולא נעשה אלא כדי שלא להתחייב, והביא ראיה לדבריו משיטת רבינו ירוחם הנזכרת כאן, שכשכונת העומד היא רק כדי שלא ייחשב כמי שהעביר ד' אמות בבת אחת, אין העמידה נחשבת כהפסק.

אכן, במשנ"ב לקמן (סי' תריח ס"ק יט) מבואר ששהיה זו נחשבת כהפסק לגבי אכילת חולה ביום הכפורים, וכן כתב הגר"ש אויערבך (שו"ת מנחת שלמה ח"א סי' בא אות ב), שלכאורה דין ההפסק שבין האכילות הוא כדין ישיבה בינתיים שנחשבת הפסק, והוסיף, שהפסד על אכילה בשיעור יותר מכדי אכילת פרס אינו משום הפסק, שהרי אם עבר מתחילת אכילה עד סופה יותר משיעור כדי אכילת פרס אין חייבים על אכילה זו, גם אם אכילתו היתה בלא הפסק כלל.

(28) והחזו"א (או"ח סי' סב ס"ק ד) הסתפק, אם הנחה על הארץ לצורך כיתוף נחשבת כהנחה או לא.

(29) אמנם, לפי הדעה הנזכרת בשו"ע לקמן (סי' שמש ס"ג), שאין לטלטל פחות פחות מדר' אמות על ידי כמה בני אדם כשאין צורך בכך, כתב המשנ"ב שם (ס"ק יב), שאף מי שהותר לו לטלטל פחות פחות מדר' אמות, לא יעשה זאת על ידי כמה אנשים,

הלכות שפת סימן רכו

ביאורים ומוספים

[ביה"ל ד"ה לשמטן]

ובקצת קשה מאד להקל בזה⁽³⁷⁾.

(37) וכן כתב החזו"א (או"ח סי' מח ס"ק ז) שאין להקל בביטול כלי מהיכנו במקום הפסד מרובה, והוסיף, שיתכן שאף המג"א לא היקל בזה אלא במקום צער בעלי חיים.

[ביה"ל ד"ה אלא]

אלא פורקן בנחת⁽³⁸⁾. וקבל מקום אסור לסמוך עליה קשפוק, דהני משפוש בבבליי"ח⁽³⁹⁾.

(38) בנדר פורקן בנחת, כתב החזו"א (או"ח סי' מח ס"ק ז) דהיינו שיתיר את הכלים וירפה בנחת עד שיגיעו לארץ (שונה הלכות ס"ח).

(39) ולפרוק חפץ שאינו מוקצה ואינו כבד מעל גבי בהמה, כתב האגלי טל (קוצר סכ"ד) שיש האוסרים מפני שנחשב כמשתמש בבהמה. דעת הגרש"ז אויערבך (שש"כ פכ"ז הע' נח, ובח"ג שם) שמותר לעשות כן, על כל פנים כשאינו מנדנד את הבהמה על ידי הפריקה.

[ביה"ל ד"ה ולא]

דבאין זה פסד להניח פחיתות בדים ובקטות אף שהוא מבטל כלי מהיכנו⁽⁴⁰⁾.

(40) ואף על פי שלא הותר לבטל כלי מהיכנו במקום הפסד, ואילו את צער הבהמה אפשר למנוע על ידי שיפול הכלים וישברו [ראה רמב"ן ורשב"א שם], כתב החזו"א (או"ח סי' מח ס"ק ז) בשם הריטב"א, שאין אדם חייב להפסיד ממון כדי למנוע צער בעלי חיים, שהרי צער בעלי חיים הותר לצורך האדם.

ובמקום שאי אפשר למנוע את צער הבהמה אלא על ידי ביטול כלי מהיכנו, כתב במשנ"ב לקמן (סי' שח ס"ק ט) שבודאי יש לבטל כלי מהיכנו, שהרי צער בעלי חיים מן התורה הוא, וביטול כלי מהיכנו אינו אלא מדרבנן. אכן, אם יכול למנוע את ההפסד על ידי נכרי, כתב שם (ס"ק ע) שמוטב שיציל על ידו, ולא יבטל כלי מהיכנו.

[משנ"ב ס"ק כח]

אף צריך לכתוב, שלא יראהו שהוא נושא עליה הקפלין בשבת⁽⁴¹⁾.

(41) ואף אם עומד במקום שיש בו קהל, כתב בביה"ל לעיל (סי' ל ס"ד ד"ה היה) שמועיל לבסות את התפילין בידו, ואין לחוש שמא יכירו בו שנשא תפילין ויוצא בהם מחוץ לבית המדרש בשבת.

[משנ"ב ס"ק כט]

דלדין דלית לן רשות הרבים גמורה אפשר דשני בכל ענין⁽⁴²⁾.

(42) ואף לרוץ, כתב הגרש"ז אויערבך (שולחן שלמה ס"ק יב) שאינו צריך [וכן משמע בשלטי גיבורים (שבת טו, א ברפי הרי"ף אורח א)].

וכשיוצא מספינה או רכבת בשבת, ואין בקרכתו מקום שמור שבו יוכל להניח את הפציו, כתב החזו"א (או"ח סי' קג ס"ק יט) שמותר לו לקחת את חפציו לביתו דרך כרמלית בלא לעצור באמצע כדי להינפש, שכיון שהוצאה מרשות היחיד לרשות היחיד דרך כרמלית נחשבת כשבות דשבות, לכן מותרת היא במקום הפסד או מצוה, וכל שכן שמותר לעשות כן בבין השמשות.

[משנ"ב ס"ק ל]

ואם עמד לתקן המשא פטור, דנה לא מקרי הנחה⁽⁴³⁾.

(43) והעומד כדי להוריד את המשא, כתב הגרש"ז אויערבך (שולחן שלמה ס"ק יג), שיתכן שאינו נחשב כמי שעומד לתקן את משאו, מפני שבשעומד כך הרי הוא מפסיק מהלכו הראשון, ולאחר מכן מתחיל בהילוך מסוג אחר.

והולך רגל שרוצה להצות את הכביש ונעצר מהליכתו בגלל הרמזור, דעת הגרש"ז אויערבך (שמירת שבת בהלכותה (ח) פ"ח הע' רלו) שאף שיש לדון לכאורה שאינו רומה לעומד לכתף, מכל מקום כיון שהעמידה היא נגד רצונו ומצפה כל הזמן להמשיך בדרכו, דינו כעומד לכתף, מאידך, בשו"ת אגרות משה (או"ח ח"ה סי' בח ענף א אות ב ד"ה ומצד הסברה) כתב [לענין מכוניות העומדות מחמת רמזור] שהעומד מחמת רמזור ואינו עובר, דינו כעומד לפוש.

[משנ"ב ס"ק לה]

ועין בביאור הלכה מה שכתבנו בזה בשם הדין-הסי' (44).

(44) וראה מה שכתבנו לקמן (סי' שח ס"ק יג).

[ביה"ל ד"ה והוא הדין]

ולקח אפילו שבת לבסוף לא תקלין לה⁽⁴⁵⁾.

(45) ובזמנינו, שאין הדרך להקפיד שלא להניח דברים בכיסים בתוך הבית, כתב הגרש"ז אויערבך (שש"כ פ"ח הע' רכא, ובח"ג שם) שכששכח ויצא עם חפץ בכיסו, אין הוא נחשב כפושע, ולכל הדעות מותר לו לרוץ עמו לביתו.

[ביה"ל ד"ה יסול]

והיא לא נעשה בקיס להקשות, כיון שהפיקה בשבת⁽⁴⁶⁾.

(46) והעיר החזו"א (או"ח סי' מט ס"ק י), שבאופן זה נחשב הארנק ככיס למעות, שהרי המעות ניתנו בו מרעת הבעלים ומרצונו, אלא ששכח להסיר את הארנק מגופו, וכתב, שלא יתכנו דברי הדרך החיים והביה"ל אלא במי שדרכו להוציא את המעות מהארנק, ועתה נשארו שם מחמת שכחה, שלכן אין הארנק נחשב ככיס, ומותר לטלטלו עם המעות כדי לנערך. [ועיי' שו"ת שו"ת, שכיון שאינו מטלטל את הארנק לתיבה אלא לצורך המעות שלא ייפסדו, לכאורה אסור לטלטלו, שהרי לא הותר ניעור אלא לצורך דבר המותר].

הלכות שבת סימן רסו מב באר הגולה

פ' בצה"ט כ"ז שבת
קניג ק' תר"ן שם
הקטן
ר' הגר"י קר"י יג
בשם
הקטן
והח"י בפרק כ
בשם
הקטן
והח"י בפרק כ
בשם
הקטן
והח"י בפרק כ
בשם
הקטן
והח"י בפרק כ

מתחיתן. אבל אם הם גדולים שאינו יכול לשמט דברים מתחיתן. אסור להניחם מתחיתן. מפני שמיכל כל (ו) מהיכנו (פרש. מהשמיש שהיה מוכן לו). *אלא פורקן בנחת שלא ישברו, *ולא יניחם על הבהמה משום צער בעלי חיים: י (כח) חשכה לו בדרך ותפלין בראשו, או שיושב בבית המדרש בשדה וחשכה לו. מניח ידו עליהם עד שמגיע לביתו. ואם יש בית סמוך לחומה שגשגרים בתוכו. מניחן שם: יא *היתה חבילתו מנחת על כהפך וקדש עליו היום, (כט) רץ מתחתיה עד ביתו. ודוקא רץ. אבל לילך לאט לא. פיון דלית הפרא אתי למעפד עקירה והפחה, (ל) דזמנין (ס) קאי ולא אדעתה. אבל רץ אית לה (לא) הפרא. וכי מטי לביתה, *כי היכי דלא קאי פורתא ואשתכח דקא מעיל מרשות הרבים לרשות החיד, זריק לה (לב) בלאחר יד. דהנין שלא בדרך זריקה. כגון מקטפיו ולאחזיו: יב *יש אומרים (לג) ודוקא בחבילה התירו לצשות פן אבל לא בכיסו, *ויש אומרים (לד) *דהוא הדין (ט) לכיסו: הגה ומי ששכח ביטו עליו בשבת, אם הוא בביתו (לה) *יכול לילך צמי' לחדר להמיר חגורו ולפל שם להצניעו, ואם הוא

באר היטב

הגרשני וכתב: דבר קשה להמיר, דהרי מצינו בכמה דברים שאסור גזירה לגזרה דאמרין פלה חזא גזרה היא. ע"ש. וכ"כ המ"א סימן שטח ס"ק ד ע"ש, וע"כ ב"י סימן שטח ס"ק א ובמ"א סימן שלא ס"ק ה: (ו) מהיכנו. ואין לבטל כלי מהיכנו אפילו לפי שעה רק בהפסד מרבה.

משנה ברורה

בשבתתן. אבל חתיכות וכו' רכות שאינן בליים, שאין הפסד כליהן בשבתתן. דהם צעזעים להתקן לחתיכות קטנות. ולית בזה רק הפסד מועט. אסור להניח דברים מתחיתן. לפי ששכבטלן על-כל-פנים מחשמישן לשעתן. וכן מסיק מהגן-אברהם לדינא דיש להורות שאין מבטלין כלי מהיכנו אפילו לפי שעה, אלא במקום הפסד מרבה. ולבטל בליים מהיכנו לכל היום במקום הפסד מרבה, יש מהירין ויש אוסרין, וע"ז בבאר הלכה: י (כח) חשכה לו. הינו הנעשה ביד-השמשות, ואי אפשר לו לשא' אותם בידו לביתו מפני קדשת שבת, ולהשאיר אותם שם בדרך או בבית המדרש אי אפשר, מפני בניין התפלין, דבתיר מדרשות שלקם היה בשדה, מקום שאין משמר מפני הגנבים, על-כן התירו לו חכמים לנשואם עליו דרך מלבוש עד ביתו, אך צריך לבסותם, שלא יראוהו שהוא נושא עליו התפלין בשבת: יא (כט) רץ מתחתיה. דכל כמה דלא עמד לפוש, אין כאן עקירה בשבת. (כח) ודוקא כשאין צמי' אינו יהודי ולא בהמה ולא חרש שיטה וקטן. וגם במקום שאין יכול להוליכו פחות פחות מארבע אמות, כגון שמתקרא מלסטים שיגלוהו או שיש מים רחב ארבע אמות. וע"ז מה שכתבתי בסמוך. דלדין דלית לן רשות הרבים גמורה אפשר דשרי בכל ענין: (ל) דזמנין דקאי. ואם עמד לתקן המשא פטור, דזה לא מקרי הנחה: (לא) הפרא. דעביר שנוי בהליכתו, ועל-ידין יזכר שבת ולא יצמוד: (לב) בלאחר יד. דהינו, שמהפך אחריו כלפי התצר וזרקו מקתפיו, פן הוא ברוקח, וכלאחר יד ליכא אסורא דאורייתא, ומשום הפסד חבילתו התירו לו דבר זה: יב (לג) ודוקא בחבילה. שהיא כבדה, ואין דרך לרוץ במשא כבד ואית לה הפרא, אבל בכיס (כט) שהוא קל, אין הפסד בריצה: (לד) דהוא הדין בכיסו. והינו במקום שאי אפשר בהנהגה דרכים הנזכרים לציל. והמקל פה-אומרים לא הפסיד ט"ו. וכתב מהגן-אברהם בשם השלטי-גבורים, דלדין דלית לן רשות הרבים אפשר דלכלי עלמא שרי בכל ענין: (לה) יכול לילך וכו'. דכיון שהמקצה בידו, יכול לילך צמי' לכל מקום שצדקה. והגן-אברהם בלאורי התמיר בזה, וע"ז בבאר הלכה מה שכתבנו בזה בשם הנהגת-החיים: ואם יתיר חגורו מכף ויפל המעות ויכל להביא ידיו הפסד, אפשר שגם להגן-אברהם מותר. ע"ז מהגן-אברהם סעיף-קטן יד וסעיף-קטן כ: לילך. ע"ז במשנה ברורה מה שכתבנו בשם הגר"א. ובדרך-החיים מביע. דכ"כ

שער הצניח

(כח) אלה רבה בשם ספר התרומה: (כט) מהגן-אברהם:

